

A Fővárosi Ítéltábla dr. Flórián Tamás ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző neve) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. június 17-én kelt 35.G.42.298/2011/62. számú ítélete ellen a felperes részéről 63. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 433.900 (Négyszázharmincháromezer-kilencszáz) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek 2008. szeptember 3-án folyószámlahitel szerződést kötöttek, amelynek alapján az alperes 25.000.000 forint összegű hitelkeretet tartott a felperes rendelkezésére. 2009. augusztus 28-án a peres felek a hitelszerződést módosították, a módosított folyószámlahitel szerződés szerint a hitelkeretből folyósított kölcsönök végső lejáratára 2010. szeptember 1. napja volt.

A folyószámlahitel szerződés Általános Feltételei II.6.2. pontja szerint a szerződést mindkét fél jogosult a másik félhez intézett egyoldalú írásbeli nyilatkozattal azonnali hatállyal felmondani.

2009. október 6-án a peres felek „Keretszerződés bankgaranciák és akkreditívek kibocsátására” elnevezésű szerződést kötöttek. A szerződés II. pontjába foglalt, a Keretszerződés Általános Feltételei 1.3. pontja szerint „az üzletfél a kibocsátani kért bankgarancia (ígérvény, szándéknyilatkozat), illetve a megnyitni kért akkreditív feltételeit a bank bankgarancia-kibocsátási, illetve akkreditív-nyitási formanyomtatványán (is) köteles megadni. A nyomtatványok a bank honlapján és a bank fiókjaiban rendelkezésre állnak”.

Az 1.2. pont szerint „jelen szerződés nem jelent kötelezettségvállalást a bank részéről, bankgaranciák (ígérvények, szándéknyilatkozatok) kibocsátására és akkreditívek nyitására, a bank jogosult az egyes megbízások elfogadását indokolás nélkül megtagadni”.

A szerződés III. Általános Szerződési Rendelkezések 6.3. pontja szerint „a bank jogosult jelen szerződést azonnali hatállyal írásban felmondani, ha felmondási esemény következik be. Felmondási eseménynek minősül többek között: „...ha az üzletfél pénzügyi helyzetében,

működésében olyan jelentős változás következik be, ami a bank megítélése szerint veszélyezteti az üzletfél kötelezettségeinek teljesítését, illetőleg az üzletfél a bank megítélése szerint hitel képtelenné válik..."

A bank által használt „hitel- és kockázatvállalási általános szerződési feltételek gazdálkodó és egyéb szervezetek részére” elnevezésű ÁSZF 8.4.D. pontja szerint felmondás alapjául szolgál, ha „olyan körülmény felmerül, amely a bank megítélése alapján alkalmas arra, hogy jelentősen veszélyeztesse az üzletfél vagy a biztosítékot nyújtó harmadik személy pénzügyi, gazdasági vagy piaci helyzetét, vagy az üzletfél, illetve a biztosítékot nyújtó harmadik személy azon képességét, hogy a szerződésben vagy a biztosítéki szerződésben foglalt kötelezettségeit maradéktalanul és határidőre teljesítse.”

2007. július 30-án a peres felek óvadéki betétszerződést kötöttek, amellyel a felperes 10.000.000 forintot helyezett el a folyószámlahitel és a bankgarancia keretszerződés biztosítására.

2009. október 6-án a felperes a Hitelszerződés 1. számú módosításának megfelelő egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, és ugyanezen közokiratban a peres felek keretbiztosítéki ingatlan- és jelzálogszerződést, és készfizető kezességi szerződést kötöttek a folyószámlahitel és bankgarancia keretszerződés biztosítására, ennek megfelelően a keretbiztosítéki jelzálogjog a ... helyrajzi szám alatti külterületi ingatlanon 75.000.000 forint összegben került bejegyzésre az alperes javára az ingatlan-nyilvántartásba.

2009. december 7-én a felperes mint alvállalkozó az ... Kft. megrendelővel alvállalkozási szerződést kötött, amely szerint vállalta az ... autópálya 18+400-34+600 km szakaszai közötti 14 darab híd szigetelésvédő öntött aszfalt réteg, szegély melletti és pillérvédő szegély melletti öntött aszfalt sáv készítését 111.307.000 forint vállalkozói díjért. A felperes a teljesítése biztosítékaként 5.565.350 forint összegre 2010. augusztus 31. napjáig érvényes teljesítési bankgaranciát volt köteles nyújtani. A szerződés szerint a kivitelezés kezdő napja 2010. március 1. napja, a befejezési határideje 2010. augusztus 31. napja volt. A szerződés feljogosította a felperest részszámlák kibocsátására.

A felperes ugyanezen munkálatok kivitelezésére a ... Bt.-vel 89.045.600 forint összegű díj kikötésével alvállalkozási szerződést kötött.

Az alperes 2010. június 24-én a felperes bankszámlájához kapcsolódó folyószámlahitelének további igénybevételét megtagadta, a számlát zárolta.

Az ... Kft. 2010. június 25. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy a munkaterület átadás-átvételének várható időpontja 2010. július 8. napja, és kérte, hogy a munka megkezdése előtt teljesítési bankgaranciát nyújtson és azt a szerződésmódosítással együtt küldje meg az ... Kft. részére.

2010. június 29-én írt levelében a felperes kérte a zárolás megszüntetését.

Az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a bank jogszerűen járt el az ügyben, a Ptk. 524. § (1) bekezdése, az 525. § d) és e) pontjai, valamint a bank Hitel és Kockázatvállalási ÁSZF 8.4.D. pontja alapján. Arról is tájékoztatta a felperest, hogy a felperes gazdálkodásában olyan jelentős negatív változások következtek be, amelyre figyelemmel a megkötött folyószámlahitel szerződés alapján a szolgáltatás nyújtását megtagadja. A felperes árbevétele és az adózás utáni eredménye olyan jelentős mértékben csökkent, ami miatt a folyószámlahitel folyósítása esetén arra lehet számítani, hogy a folyósított kölcsönök visszafizetésére képtelen, továbbá a felperes nem bocsátott az alperes rendelkezésére olyan adatokat, iratokat, információkat, amelyekből arra tudna következtetni, hogy vannak olyan megkötött szerződesei, megrendelése, amelyekből árbevétele, nyeresége,

adósságszolgálati képessége nőni fog. A felperes vagyona, a saját tőkéje csökkent, és további csökkenés megrendelések hiányában ésszerűen kalkulálható fix költségek mellett várható.

2010. július 9-én a felperes felszólította az alperest a bankszámla feletti rendelkezési jog felfüggesztésének a megszüntetésére, és vitatta az alperes által felhozott indokok valóságtartalmát.

2010. július 13-án az alperes a folyószámlahitel szerződést, annak II.6.2. pontja, a bankgaranciák és akkreditívek kibocsátására megnevezésű keretszerződést, annak II.6.3. pontja (helyesen III.6.3.) alapján azonnali hatályú felmondással megszüntette.

2010. július 14-én az alperes a felperes 2010. július 9. napján kelt levelére tájékoztatást adott a felperes részére. Rögzítette, hogy az előző napon (2010. július 13.) felmondta a felek közötti folyószámlahitel és bankgarancia keretszerződéseket. Kifejtette, hogy a bank döntésének jogalapja a Ptk. 525. § (1) bekezdésének d) pontja és az ÁSZF 8.4.D. pontja. Utalt arra is, hogy a felperes ügyvezetőjétől több alkalommal kérte, hogy mutassa be azokat a szerződéseket, amelyekkel bizonyítja, hogy a 2010. év során növelni tudja a bevételeit. 2010. április 1-jén tájékoztatta az ügyvezető, majd április 22-én megküldte az ... Kft.-vel még 2009. december 7-én kötött alvállalkozási szerződését. Arról is tájékoztatta a felperesi ügyvezető az alperest szóban, hogy az említett szerződés alapján a munkálatokat nem kezdte meg, mert nem bízik az ... Kft. fizetőképességében, ebből a projektből sem származik ezért majd bevétel. A főkönyvi kivonat alapján 2010. I. negyedévében az értékesítés árbevétele 433.650.000 forintra csökkent. Mindebből azt az okszerű következtetést vont le az alperes, hogy a felperes árbevétele 2010. év folyamán tovább fog csökkenni, és a csökkenés üteme nagyon jelentős, és végül vagyonszertést fog eredményezni. Kétséget kizáróan az adatok bizonyítják, hogy a felperes nem képes az adósságszolgálatát teljesítésére.

Az ... Kft. a 2010. július 22-én kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a bankgarancia nyújtása a mai napig nem történt meg, és amennyiben 5 napon belül nem tudja nyújtani a felperes a bankgaranciát, úgy az ... Kft. kénytelen lesz a szerződéstől elállni.

2010. július 22-én a felperes tájékoztatta az alperest a felperesi cég vagyoni helyzetéről, és a felperest ért kár vonatkozásában kilátásba helyezett kártérítési igényérvényesítésének a lehetőségéről.

Az ... Kft. 2010. július 30-án a felperessel kötött alvállalkozói szerződéstől elállt, mivel a bankgarancia nem érkezett meg az általa szabott határidőig.

A felperes keresetében az alperes kötelezését kérte 22.261.400 forint és annak 2010. július 14. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk. 301. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére a Ptk. 318. § (1) bekezdésében és a 339. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kártérítés jogcímén, figyelemmel a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdésében, az 5. § (1) és (2) bekezdésében, a 249. §-ában, az 522. §-ában, az 524. § (1) bekezdésében és az 525. § (1) bekezdésében foglaltakra.

Előadta, hogy az alperes a 2010 áprilisában kérelmezett bankgarancia nyújtásának megtagadásával, a felperes bankszámlájának indokolatlan zárolásával és a folyószámlahitel és a bankgaranciák és akkreditívek kibocsátására létrejött keretszerződés jogellenes felmondásával tanúsított szerződésszegő magatartást, amely magatartásával okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott azzal, hogy a felperes által kötött alvállalkozói szerződés nem ment teljesedésbe. Az így elmaradt haszon az ... Kft.-vel és az ugyanazon munkákra a ... Bt.-vel megkötött alvállalkozási szerződésekben meghatározott vállalkozói díj különbözete.

Kifejtette, hogy a vagyoni helyzete nem hogy romlott, hanem kis mértékben javult is, ezért a szerződések felmondása jogellenes volt. Hangsúlyozta, hogy az alvállalkozói szerződésben foglalt teljesítési határidő betartásával tudott volna teljesíteni az ... Kft. felé, amiért a teljes vállalkozói díjat megkapta volna.

Kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettsége körében előadta, hogy az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította, bankgaranciát kért az alperestől, ezen kívül más bankoktól is, továbbá egyik tagja tagi kölcsönt nyújtott a bankszámla zárolását követően a társaság rendelkezésére a napi működés biztosítására. Az ... Kft. felé is próbált eljárni annak elérése érdekében, hogy bankgarancia helyett a megrendelő teljesítésének visszatartására vonatkozó joga kerüljön elfogadásra.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint magatartása nem volt jogellenes, a felmondás jogszerű volt a folyószámlahitel szerződés II.6.2. pontja és a Hpt. 77. § (1) bekezdésében, a Ptk. 254. §-ának (1) bekezdésében, az 525. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint. Arra is hivatkozott, hogy a felperes vagyoni helyzete veszteséges volt 2009-ben, a felmondásig az ... Kft.-vel kötött szerződést el sem kezdte teljesíteni és nem tájékoztatta arról, hogy más bevétele lenne. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem kérte tőle bankgarancia nyújtását.

Vitatta az esetleg jogellenes magatartása és a kár bekövetkezte közötti ok-okozati összefüggés fennállását. Állította, hogy a felperes az ... Kft.-vel kötött szerződésben rögzített határidőre nem tudott volna teljesíteni. Amennyiben pedig teljesítmény nélkül, kockázatok nélkül és munka nélkül jutott volna vagyoni előnyhöz, az jóerkölsbe ütközik. A felperes úgy kívánt több nyereséget realizálni, hogy az általa vállalt megbízást egy további alvállalkozóval olcsóbban elvégezteti, és a vállalkozói díja különbségét nyereséggént könyveli el.

Álláspontja szerint a felperes kárenyhítési, kármegelőzési, kárelhárítási kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Amennyiben nem bankgaranciát, akkor más forrásból, más biztosítékot tudott volna nyújtani a megrendelője felé. Kiemelte, hogy a felperes állításai önellentmondóak, a bankgarancia fedezetéhez szükséges forrással nem rendelkezett, az alperes irányába fennálló több mint 12.000.000 forintos tartozásának visszafizetése azonban nem volt veszélyeztetve.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. június 17-én kelt 35.G.42.298/2011/62. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.102.160 forint perköltséget. Felhívta a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalát, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően az alperes által letétbe helyezett 500.000 forint összeget utalja vissza a letevő részére.

Az ítélete indokolása szerint a felperes keresetét a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai, a Ptk. 318. § (1) bekezdése és annak alapján alkalmazandó, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján vizsgálta a felek közötti szerződésre vonatkozó Ptk. 524. § (1) bekezdésében és 525. § (1) bekezdésének d) pontja alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt alapelvre. Rögzítette, hogy a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy felmondása jogszerű volt. Az alperes bizonyítási indítványára a szerződés felmondásának jogellenessége körében a felperes felmondáskori vagyoni helyzetének vizsgálata céljából igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki, majd az aggálytalan szakértői szakvéleményt ítélete alapjául vette. A szakértő a szakvéleményében megállapította, hogy a felperes vagyoni helyzete 2008-ról a 2009. évre kis mértékben, de javult. A 2009. évi helyzete nem veszélyeztette a hitel visszafizetését, egyrészt a bevételeiből, másrészt a biztosítékaiból helyt tudott volna állni, a bankszámla zárolás esetén a bank túlzott óvatossággal járt el. Az árbevétel csökkenés miatt a 2009. évi árbevétel még mindig jelentős maradt, míg az eredménykategóriák csökkenése közvetlen módon nem veszélyeztették a kölcsön visszafizetését.

Mindezekre figyelemmel megállapította, hogy az alperes a bankgarancia keretszerződést

jogellenesen mondta fel, ugyanis a felperes vagyoni helyzetében olyan negatív változás nem állt be, amely miatt a III.6.3. és az ÁSZF 8.4.D. pont alapján a szerződés felmondásának lett volna helye. Megállapította, hogy a folyószámlahitel szerződés Ptk. 524. § (1) bekezdésére és az 525. § (1) bekezdésének d) pontjára alapított azonnali hatályú felmondása is jogellenes volt az igazságügyi könyvszakértő véleménye alapján, és a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglalt alapelvre is figyelemmel, hogy az alperes nem tett eleget a jóhiszeműség és az együttműködés követelményének.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes jogellenes magatartása, azaz a bankszámla zárolása és a szerződések jogellenes felmondása vezetett oda, hogy azzal okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett, azonban abban a felperes magatartása közrehatott, azt teljes mértékben a felperes saját felróható magatartása okozta, hogy az általa állított elmaradt haszontól, vagyoni előnytől elesett.

Az elsőfokú bíróság abból indult ki a felperes ügyvezetőjének, ...-nak a nyilatkozatára figyelemmel, hogy az ... Kft.-vel kötött szerződés alapján a munkaterület átadását-átvételét meg kellett előznie a bankgarancia nyújtásának, ezért a felperesnek már 2010. március 1-ig az ... Kft. részére teljesítési bankgaranciát kellett volna nyújtania az alvállalkozói szerződés szerint.

A perben kihallgatott **N. L.** és **B. Zs.** tanúk vallomásaiból megállapította, hogy a felperest semmi nem akadályozta meg abban, hogy 2009 decemberében, amikor az alvállalkozói szerződést az ... Kft.-vel megkötötte, a szerződést bejelentse az alperesi bank felé, továbbá abban sem, hogy az alvállalkozói szerződés teljesítéséhez szükséges bankgaranciát már ekkor igényelje az alperestől. Ezzel szemben - ahogyan az az alperes 2010. július 14-én a felperesnek írt válaszleveléből megállapítható volt - a felperes ügyvezetője útján maga nyilatkozta azt az alperesnek, hogy ebben az ügyletben ő maga sem biztos, és megkérdőjelezte az ... Kft. fizetőképességét.

Az elsőfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy a bankgarancia keretszerződés alapján a bank megítélésére volt bízva annak az eldöntése, hogy a felperes vagyoni helyzetében jelentős változás állt-e be, ezért ha a felperes a szerződések alperesi felmondása előtt bejelentette volna a 2009. decemberi alvállalkozói szerződést az alperes részére, és kérte volna annak alapján a bankgarancia nyújtását, az alvállalkozói szerződés is teljesedésbe mehetett volna. Amennyiben az alperes tudomást szerez arról, hogy a perbeli alvállalkozói szerződés is olyan nyereséget eredményez a jövőre nézve, ami miatt a felperes vagyoni helyzete javulhat is, akkor nyilvánvalóan nem dönt akként, hogy felmondja a szerződéseket és zárolja a felperesi bankszámlát. Az elsőfokú bíróság azt a körülményt is figyelembe vette, hogy a munkaterület átadás-átvételének határidejét az alvállalkozói szerződés szerint írásban kellett volna módosítani, így az alperes terhére nem róható az, hogy az alvállalkozói szerződést kötő felek a szerződést írásban nem módosították, amennyiben a munkaterület átadás-átvétele nem történt meg határidőben.

Az elsőfokú bíróság azt sem találta bizonyítottnak, hogy a kárenyhítés és a kárelhárítás, a kármegelőzés körében a hivatkozott intézkedéseket a felperes megtette, mert nem bizonyította, hogy a bankgarancia formanyomtatványt kitöltötte a bankgarancia keretszerződés II.1.2. és II.1.3. pontja alapján, ezzel szemben a felperesi ügyvezető a per során kifejezetten azt nyilatkozta, hogy ennek nem tett eleget a felperes.

Az elsőfokú bíróság nem látta bizonyítottnak, hogy a 2010. április 1-jén kelt a felperes által az alperes részére küldött email üzenet a bankgarancia kérvényezésére vagy lehívására irányult volna. E körben a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a felperes bizonyítási indítványa ellenére **S. I.** tanúkenti kihallgatását - mint szükségtelent - mellőzte, mivel a tanúvallomástól függetlenül a bankgarancia szerződésben foglalt kötelezettsége alapján a felperesnek ezeket a nyomtatványokat írásban kellett volna kitöltenie.

A felperesi ügyvezető perbeli nyilatkozata alapján, amely szerint más projektnél - pl. az ...-os autópályával kapcsolatos kivitelezésnél - a felperes a megrendelőnek más forrásból teljesítési bankgaranciát nyújtott, az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben az ...

Kft.-vel kötött alvállalkozási szerződés a felperes számára nyereséget tudott volna eredményezni, a felperes nyilvánvalóan mindent megtett volna annak érdekében, hogy teljesítési bankgaranciát tudjon nyújtani kárenyhítési kötelezettségének körében az ... Kft. részére. Álláspontja szerint az ...tól igénybe vett kölcsönt pedig akár fordíthatta volna bankgarancia nyújtására is az ... Kft. részére egy ilyen volumenű és nyereségre vezető ügylet esetén, de arra sem nyújtott be a felperes okirati bizonyítékot, hogy más bankoknál a bankgarancia formanyomtatványokat kitöltötte és kérelmet adott be.

Indokolása szerint nem vezetett sikerre annak bizonyítása sem, hogy a felperes eljár az ... Kft. felé a bankgarancia helyett teljesítési visszatartás elfogadása érdekében, mert a felperes által csatolt okirati bizonyíték nem a perbeli ... autópályán elvégzendő munkákra, hanem más projektekre vonatkozott. Ezen kívül N. L., az ... Kft. ügyvezetője tanúvallomásában előadta, hogy mást nem tudtak elfogadni, csak és kizárólag bankgaranciát.

Az alperes vitatására figyelemmel azt is vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes határidőre tudott-e volna teljesíteni az alvállalkozói szerződés szerint 2010. augusztus 31. napjáig, ha július 8-án kerül átadásra részére a munkaterület az ... Kft. részéről. A tanúként kihallgatott B. Zs., az ... Kft. volt főmérnökének és N. L. ügyvezető tanúvallomása alapján azt állapította meg, hogy csak feltételezhető, hogy a felperes a teljes vállalkozói díjat mint elmaradt hasznót az alperes jogellenes magatartása nélkül is megkapta volna, ezért sem lehet az alperest a vagyoni előny, elmarad haszon megfizetésére kötelezni.

Mindezekre figyelemmel a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján mellőzte - mint a továbbiakban már szükségtelen bizonyítást - a ... Bt. ügyvezetőjének a tanúkihallgatását arra vonatkozóan, hogy a ... Bt. alvállalkozói szerződést kötött-e a felperessel, és az abban megállapított vállalási árat a felperes megfizette-e volna a részére.

Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperest teljes mértékben felelősnek találta a Pp. 4. § (4) bekezdése alapján a saját káráért, továbbá megállapította, hogy kárenyhítési, kárelhárítási, kármegelőzési kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget, a kárösszszerűségét nem vizsgálta.

A pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére, amelynek körében az ügyvédi munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. § (2) bekezdésének b) pontja és a 4/A. § alapján állapította meg. Annak során figyelembe vette a pertárgy értékét, a kifejtett képviseleti tevékenység módját és körét, a per nehézségi fokát, valamint azt, hogy az alperes jogi képviselője a per valamennyi tárgyalásán részt vett.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes keresete szerint marasztalását; másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Érvelése szerint az elsőfokú ítélet a jogszabályok és a rendelkezésre álló bizonyítékok téves értelmezésén alapul, ezért az ítélet jogszabálysértő, iratellenes, a tényállás hiányos és az ítélet eljárási szabályokat is sért.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az alperesi felmondás jogellenességének megállapítása ellenére semminemű jogkövetkezményt nem fűz az alperes terhére.

Álláspontja szerint iratellenesen és pontatlanul fűz megállapítást az ítélet a felperes által csatolt, 2010. április 30-án kelt elektronikus levélhez, mert abból az is egyértelműen kiderül, hogy az alperesi alkalmazott számára egyértelmű és világos volt, hogy azt bankgarancia igénylése érdekében küldte meg a felperes, mivel a levél tartalma az aláírt vállalkozói szerződést a bankgarancia keretszerződéshez kötötte. Hangsúlyozta, hogy a peres felek között kialakult gyakorlat szerint első lépésben a felperes telefonon jelezte az alperesnél a bankgarancia igénylésre irányuló szándékát,

majd a vállalkozói szerződés megküldésével konkretizálta is azt. Ezt követően valamennyi esetben az alperes készítette el a bankgarancia igényléséhez szükséges dokumentumokat, majd azokat megküldte a felperes részére, aki az okiratokat aláírta, ezzel a bankgarancia igényléssel kapcsolatos eljárás be is fejeződött; az alperes kiállította a bankgarancia nyilatkozatot és kiadta azt. A perbeli alvállalkozói szerződés megküldését követően az alperes már nem küldött dokumentumot a felperes részére, mivel a bankgarancia nyújtását megtagadta.

Előadta, hogy kérte tanúként kihallgatni a volt munkavállalóját, **S. I.t**, aki mind a konkrét bankgarancia igénylése vonatkozásában, mind pedig a kialakult gyakorlatra érdemben tudott volna nyilatkozni. A bizonyítási indítvány mellőzése az elsőfokú ítéletet megalapozatlanná teszi, mivel az ügyben releváns tényre irányuló tanúbizonyítási indítvány teljesítését mellőzte az elsőfokú bíróság. Kiemelte, hogy a Pp. szabad bizonyítási rendszerében a felperes tanúbizonyítással is élhet, másrészt az elektronikus levelezés csatolásával igazolta a felperes a tanú kapcsolattartó szerepkörét, így meghallgatása nélkülözhetetlen. Hivatkozása szerint az indokolási kötelezettség megsértése lényeges eljárási szabálysértés, és az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy a tanú kihallgatását miért mellőzte, ennélfogva az indokolás csupán formális, nem érdemi.

Véleménye szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul értékelte a terhére, hogy az ...vel kötött 8.200.000 forint összegű folyószámla hitelkeret szerződés az 5.000.000 forint összegű bankgarancia biztosítására nem volt elegendő. A folyószámla zárolva volt, így arról nem tudott likvid pénzhez jutni annak érdekében, hogy más banknál bankgaranciát igényeljen, illetve a napi működését biztosítani tudja. Elsődlegesen a napi működés biztosítása érdekében volt kénytelen a felperes pénzforrást találni, ezzel eleget tett kárenyhítési kötelezettségének, először az azonnali intézkedést igénylő likviditási problémát küszöbölte ki. Ezt a pénzforrást a tagja által felajánlott pénzeszköz felhasználásával szerezte meg, erre már nem is lett volna köteles. Hangsúlyozta, hogy minden biztosítéka az alperesnél volt.

Kifejtette, hogy megalapozatlanul jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek már 2010. március 1. napjáig az ... Kft. részére teljesítési bankgaranciát kellett volna nyújtania, és ezt megtehetette volna még azelőtt is, hogy az alperes a bankgarancia keretszerződést és folyószámla hitelszerződést felmondja, illetve a bankszámláit zárolja. Elismerte, hogy a munkaterület átadás-átvételéig kellett nyújtania a bankgaranciát, anélkül nem vehette át a munkaterületet. Kiemelte, hogy a szerződés felmondására, a zárolásra nem számíthatott, **B. Zs.** és **N. L.** tanúk vallomásával bizonyította, hogy a munkaterület átvételéig bármikor jogszerűen nyújthatta a megrendelő részére a teljesítési bankgaranciát, ebben határidő nem kötötte. A munkaterület átadásával az ... Kft. esett késedelembe, ezért a felperes nem kívánta vállalni a bankgarancia kiadásával kapcsolatos költségeket, díjakat, a tényleges munkaterület hiányában, a megrendelő tájékoztatásához igazította a bankgarancia igénylésének kezdeményezését. A várható júliusi munkaterület átadáshoz képest az áprilisi bankgarancia igénylés nyilvánvalóan kellő időben történt, a felperes folyamatosan kapcsolatban állt az ... Kft. képviselőjével azzal kapcsolatosan, hogy mikorra várható a munkaterület átadása.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem támaszkodhat feltételezésekre és találgatásokra, ezért minden alapot nélkülöz az a logikátlan, iratellenes és önellentmondó megállapítás, amely szerint ha előbb jelenti be a 2009. decemberi alvállalkozói szerződést az alperes részére és bankgaranciát is előbb kér, mint ahogy a szerződést felmondta az alperes jogellenesen, akkor az alvállalkozói szerződés teljesedésbe mehetett volna és nagy valószínűséggel az alperes a szerződéseket nem mondja fel és nem zárolja a bankszámláját. Az ítélet alapjául vett igazságügyi könyvszakértői vélemény szerint ugyanis a felperes vagyoni helyzete 2009-hez képest csekély mértékben javult is, és az alperesnek rendelkezésére állt a felperesi alvállalkozói szerződés is, amelyből komoly bevételt remélt.

Hivatkozása szerint iratellenes az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítása is, amely szerint a

felperesnek a megrendelőhöz írt bankgarancia kiváltására irányuló levele és a megrendelőnek arra adott válasza másik projektre vonatkozott. Csak egyetlen munkára jött létre szerződés a felperes és a megrendelő között, annak tárgya az ... autópálya öntött aszfaltréteg, szegély melletti és pillérvédő szegély melletti öntött aszfaltsáv kivitelezése volt, a becsatolt megkeresés és megrendelői válasz szintén ezt tartalmazza.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az anyagi és eljárási jogszabályokat teljes körűen betartva, helytálló jogi következtetések eredményeként utasította el a felperes keresetét.

Azt hangsúlyozta, hogy a felperes a kárkötelelem létrejöttének alapjaként a bankgarancia nyújtásának megtagadására hivatkozott, ugyanakkor a felperes bankgarancia nyújtás iránti kérelmet nem terjesztett elő az alpereshez. Kifejtette, hogy a felperesnek az ... Kft.-vel kötött alvállalkozási szerződés megkötésének időpontjától, 2009. december 7-től kezdődően lehetősége volt bankgarancia iránti kérelem előterjesztésére az alperesnél, ennek elutasítása esetén más hitelintézeteknél, hiszen a vállalkozási szerződés feltételként tartalmazta a teljesítési bankgarancia igazolását, azonban a felperes azt egyáltalán nem tette meg. A felperes ügyvezetője maga nyilatkozott úgy az elsőfokú eljárásban, hogy bankgarancia iránti igényt egyáltalán nem nyújtott be szerződésszerűen az alperesnél, és a felperes nem tartotta fenn azon állítását sem, hogy ténylegesen megkísérelte volna annak beszerzését más hitelintézettől.

A perben a felperes nem bizonyította, hogy áprilisban az igénylés megtörtént, ellenben a felperes ügyvezetője arról tájékoztatta az alperest, hogy nem is hisz abban, hogy az ... Kft. a vállalkozási szerződésben foglalt munka elvégzése esetén részére a vállalkozói díjat teljesíti.

S. I. tanú kihallgatása iránti felperesi indítvány elutasítását az elsőfokú bíróság az ítéletében megindokolta azzal, hogy a felperes könyvelőjének a vallomása a felek bank-garancia keretszerződésben vállalt írásbeli kérelem előterjesztésére vonatkozó kötelezettségét nem írja felül, ezért azt a felperes által indítványozott körben szükségtelennek találta.

Kiemelte, hogy a felperesnek nem volt 13.000.000 forintja a folyószámláján, hanem hitelkerete volt, tehát az alperestől hitelt kellett volna igényelnie, és ez a hitelkeret szerződés forgóeszköz hitelkeretre vonatkozott.

Kitért arra is, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének teljesítése körében tett tényállításai az alperesi magatartás jogellenessége körében tett tényállításainak megalapozottságát kizárják: a felperes vagyoni helyzete vagy nem veszélyeztette az alperesi hitel visszafizetését, vagy a vagyoni helyzete valóban a mindennapi működési költségeit sem fedezte és ezért nem kaphatott bankgaranciát. Ebben az esetben azonban az alperes felmondása a felperes vagyoni helyzetére figyelemmel nem lehet jogellenes. Amennyiben a felperes fizetőképessége fennállt, szolvens cég volt, akkor bármelyik más bank is adott volna a részére bankgaranciát, azonban a felperes az eljárás során tett nyilatkozatai alapján megállapíthatóan nem volt fizetőképés, hiszen a napi működéshez is hitelt kellett felvennie, ebben az esetben pedig a felmondás nem volt jogellenes.

Hangsúlyozta, hogy csak feltételezhető, hogy a felperes a teljes vállalkozói díjat mint elmaradt hasznót az alperes jogellenes magatartása nélkül is megkapta volna, amelyre figyelemmel az alperest nem lehet az elmaradt vagyoni előny megfizetésére kötelezni. Mindezeket túl azt sem bizonyította a felperes, hogy az általa vállalt megbízást határidőre el tudta volna végezni. Az ... Kft. ügyvezetője, **N. L.** kifejezetten akként nyilatkozott, hogy biztosan szükséges lett volna a vállalkozási szerződés határidejének módosítása.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a jogvita a rendelkezésre álló adatok alapján elbírálható,

így nincs indoka a másodlagos fellebbezési kérelem teljesítésének, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének. Az elsőfokú bíróság az eljárásban feltárt és rendelkezésére álló adatok és bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek maradéktalanul megfelelő értékelésével helyesen állapította meg a tényállást, az arra alapított érdemi határozata helytálló, döntését a jogszabályok pontos megjelölésével részletesen megindokolta, a helyesen megállapított tényállásból érdemben helyes jogi következtetést vont le, amellyel a másodfokú bíróság a következő indokok miatt értett egyet.

A Ptk. 318. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján a Ptk. 339. § (1) bekezdéséből következő általános feltételek szerint a szerződésszegéssel okozott kár megtérítésének feltételei - a szerződésszegés mint károkozó magatartás, a kár és a közöttük fennálló ok-okozati összefüggés - konjunktívak, bármelyikük hiánya a kereset elutasításához vezet. Az elsőfokú bíróság a perben feltárt adatok értékelésével megalapozottan állapította meg, hogy az alperes kárfelelősségét károkozó magatartásának hiánya és az okozati összefüggés hiánya is kizárja.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását annyiban pontosítja, hogy a felperes közrehatásának következménye a Ptk. 340. §-a alapján is csak abban az esetben értékelhető, ha a felperes az alperesi szerződésszegés mint károkozó magatartás, a kár és a közöttük fennálló ok-okozati összefüggés tényére vonatkozó bizonyítási kötelezettségének eleget tesz.

Az alperes az elsőfokú eljárásban indokolt érdemi ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben vitatta a szerződésszegés tényét is. Arra hivatkozott, hogy a szerződések felmondása jogszerű volt, azt megelőzően a felperes bankgarancia nyújtását nem kérte, neki a szerződés alapján nem állt fenn teljesítési kötelezettsége, ezért annak megtagadása sem jelenthet szerződésszegést.

Az alperes a védekezését ténylegesen arra alapította, hogy a felperes által állított teljesítési kötelezettség a felek kötelmi jogviszonyára irányadó szerződések szerint nem állt fenn. A szerződésszegő magatartás vizsgálata körében ezért nem önmagában a felmondások jogszerűségének vagy jogellenességének van jelentősége, hanem annak a körülménynek, hogy volt-e az alperesnek szerződésben vállalt olyan kötelezettsége, amelynek teljesítését jogos ok nélkül tagadta meg.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen értékelte a felperes magatartását a bankgarancia lehívásának elmulasztása körében. A felperes az alperes irányába bankgarancia kibocsátása iránti kérelmet nem terjesztett elő, ugyanakkor kereseti kérelmét arra alapította, hogy az alperes a bankgarancia kibocsátása iránti igényének elutasítása következtében őt kár érte. Az elsőfokú ítélet helytállóan rögzítette, hogy a felek által aláírt bankgarancia keretszerződés II. pontjába foglalt a Keretszerződés Általános Feltételei 1.3. pontja szerint a felperesnek a bankgarancia kibocsátása iránti igényét írásban, az erre szolgáló formanyomtatvány kitöltése és az alperes részére történő megküldése útján kell benyújtania. A bankgarancia iránti igényét telefonon és elektronikus levélben a felperes nem jelenthette be, a felperesi ügyvezető, ... személyes meghallgatása során kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a bankgarancia-keretszerződés által megkövetelt formanyomtatványt nem töltött ki és nem is küldött az alperes részére.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A Ptk. 277. § (1) bekezdése alapján a szerződéseket tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni.

A kereseti kérelem és ellenkérelem alapján a bíróságnak a perben azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes a bankgarancia és kölcsön nyújtására a felperessel kötött szerződésekben kötelezettséget vállalt-e, és ha igen, milyen feltételek teljesülése esetére.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A (2) bekezdésben foglaltak szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

A bankgarancia a garantáló bank önálló kötelezettség-vállalása a kedvezményezett felé. Az abban foglalt feltételek teljesülése esetén a címzett jogosult a banktól a vállalt pénzösszeg lehívására. A bank a garancia kiadására irányuló megbízás elfogadása alapján köteles a bank a garancia nyilatkozat kiállítására és annak a kedvezményezett részére továbbítására.

A keretszerződés a Ptk.-ban nem nevesített szerződéstípus. A keretszerződésből nem keletkezik kötelezettség konkrétan meghatározott szolgáltatás teljesítésére vagy jogosultság konkrétan meghatározott szolgáltatás követelésére. A keretszerződéssel a felek egyrészről azt a szándékukat juttatják kifejezésre, hogy a jövőben a keretszerződésben megjelölt típusú szerződéseket kívánnak kötni egymással, másrészt a keretszerződés a felek együttműködésének azokat a részletes kereteit, feltételeit, esetleg konkrét szabályait rögzíti, amelyeket valamennyi, a keretszerződés alapján létrejövő egyedi szerződés megkötése és teljesítése során érvényre kívánnak juttatni.

A peres felek csupán keretszerződést kötöttek bankgaranciák kibocsátására, a szerződés I.1. pontjában rögzítették, hogy a szerződéskötés célja a bankgaranciák kibocsátási feltételeinek rögzítése. A felek a felperes mérlegadatai, hitelképessége és a fedezetül szolgáló biztosítékok alapján határozták meg azt az összeget (ötvenmillió forintot), amelynek erejéig az alperes a felperes által harmadik személyek javára 2010. augusztus 31-ig a felperes kötelezettsége biztosítására bankgaranciát bocsát ki. A felek a felperes díj és jutalék fizetési kötelezettségét kizárólag bankgarancia tényleges kibocsátása, az azzal kapcsolatos alperesi szolgáltatások teljesítése esetére kötötték ki. A keretszerződésben az alperes nem vállalta a felperes egyoldalú, vele közölt jognyilatkozata (utasítása) alapján bankgarancia biztosítását, a szerződéses rendelkezések Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezése az okirat szövegezése során használt szavak általános jelentéséből és az eset releváns körülményeiből ettől eltérő eredményre nem vezethet. A keretszerződés II. pontjában foglalt, a Keretszerződés Általános Feltételei 1.1. pontja és 1.2. pontja alapján a keretszerződés nem jelentett kötelezettségvállalást a bank részéről, bankgaranciák (ígérvények, szándéknyilatkozatok) kibocsátására, ugyanis kifejezetten azt rögzítették, hogy az alperes jogosult az egyes megbízások elfogadását indokolás nélkül megtagadni. Az alperest a felperes egyoldalú utasítása esetén sem terhelte volna az ... Kft. felé a felperes alvállalkozási szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítését biztosító bankgarancia kiadására vonatkozó kötelezettség 5.565.350 forint összegre, ezért ennek elmaradása az alperes részéről nem jelenthette a keretszerződés megszegését, a Ptk. 4. §-ában foglalt alapelvek megsértését. Nem volt tehát jelentősége annak sem, hogy a felperes azt az alperesnél a keretszerződésben kikötött alakiságok betartásával és feltételek közlésével kezdeményezte-e, és annak sem, hogy a keretszerződés felmondására az alperes részéről jogszerűen vagy jogellenesen került sor.

A folyószámlahitel szerződést a peres felek a felperes működéséhez szükséges forgóeszköz finanszírozás céljából kötötték. A felperes a per során csak állította, de nem bizonyította, hogy a folyószámlahitel szerződés 2010. június 24-ét követő alperesi teljesítése esetén a felperes

rendelkezésre kerülő készpénzt biztosítékként elfogadva más hitelintézet kötelezettséget vállalt volna 5.565.350 forint összegre 2010. augusztus 31. napjáig érvényes teljesítési bankgarancia kibocsátására az ... Kft. elállási nyilatkozatának megtétele előtt, annak kizárólagos akadálya a készpénz fedezet biztosításának hiánya volt. A 2015. április 17-én kelt 58. sorszámú beadványában a felperes csupán azt állította, hogy az-nél dolgozók a folyószámla nyitást követően jelezték, hogy bankgarancia igénylésére nem kerülhetett sor készpénz óvadék hiányában, ezért kérelmet sem adott be, de nem fogadható el köztudomású tényként, hogy a hitelintézetek további feltételek vizsgálata nélkül kötelezettséget vállalnak bankgarancia nyújtására megfelelő készpénz óvadék biztosítása esetén.

Azt is helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a felperes a teljes vállalkozói díjat mint elmaradt hasznót az alperes jogellenes magatartása nélkül is megkapta volna, amelyre figyelemmel az alperest nem lehet az elmaradt vagyoni előny megfizetésére kötelezni. Mindezeket túl azt sem bizonyította a felperes, hogy az általa vállalt megbízást határidőre el tudta volna végezni.

A kifejtett indokok alapján a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezménye a felperes terhére esik, ezért kárkötelmet keletkeztető szerződésszegés és okozati összefüggés hiányában ezért az elsőfokú bíróságnak a keresetet elutasító érdemi döntése helytálló, a kereset elutasításának van helye. Szerződésszegés és okozati összefüggés hiányában a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti, a kárfelelősséget megalapozó további jogszabályi feltételek teljesülésének a vizsgálata mellőzhető volt.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - az indokolás részbeni kiegészítésével és módosításával - helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes javára a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerint meghatározott, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2016. április 27.

Dr. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.. Kurucz Zsuzsánna s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő

